

Հավելված 1
ՀՀ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի
2012թ. մարտի 16-ի նիստի N 4-Ա որոշման

ՈՒ Ղ Ե Ց ՈՒ Յ Ց

**ԲԱՐՁՐԱՍՏԻՃԱՆ ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐ ԱՆՁԻ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՏԱՐԿԱ
ԳՈՒՅՔԻ, ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԵՎ ՓՈԽԿԱՊԱԿՑՎԱԾ ԱՆՁԱՆՑ
ՀԱՅՏԱՐԱՐԱԳՐԻ ԼՐԱՑՄԱՆ**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐԱԳՐԻ ԼՐԱՑՄԱՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ	4
Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի հարկային տարվա գույքի, եկամուտների և փոխկապակցված անձանց հայտարարագիր.....	4
Ընդհանուր դրույթներ.....	4
Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի տվյալները.....	7
Բաժին Ա. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի հետ փոխկապակցված անձինք.....	8
Բաժին Բ. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի գույքը.....	10
Բաժին Գ. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի եկամուտները.....	17
ՀԱՅՏԱՐԱՐԱԳՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ	20
ԱՂՅՈՒՍԱԿՆԵՐ	21
ԱՂՅՈՒՍԱԿ 1. ԲԱՐՁՐԱՍՏԻՃԱՆ ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐ ԱՆՁԻ ՀԵՏ ՊԱՇՏՈՆ ԶԲԱՂԵՑՆՈՂ ՓՈԽԿԱՊԱԿՑՎԱԾ ԱՆՁԱՆՑ ՑԱՆԿ	21
ԱՂՅՈՒՍԱԿ 2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ	22
ԱՂՅՈՒՍԱԿ 3. ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ	24
ԱՂՅՈՒՍԱԿ 4. ԱՐԺԵԹՂԹԻ ԿԱՄ ԱՅԼ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐ	24
ԱՂՅՈՒՍԱԿ 5. ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ.....	25

ՀԱՅՏԱՐԱՐԱԳՐԻ ԼՐԱՑՄԱՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ

Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի հարկային տարվա գույքի, եկամուտների և փոխկապակցված անձանց հայտարարագիր

Ընդհանուր դրույթներ

1. Սույն ուղեցույցը սահմանում է բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի համապատասխան հարկային տարվա գույքի, եկամուտների և փոխկապակցված անձանց հայտարարագրի (այսուհետ՝ Հայտարարագիր) լրացման նկատմամբ ներկայացվող պահանջները և ներկայացման կարգը:

2. Հայտարարագրի ներկայացման պարտականությունը բխում է «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 32-րդ և 33-րդ հոդվածների պահանջներից:

3. Հայտարարագիրը ներկայացնում են «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասի 15-րդ կետով սահմանված հետևյալ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձինք՝ Հանրապետության Նախագահը, վարչապետը, Ազգային ժողովի պատգամավորները, սահմանադրական դատարանի անդամները, դատավորները, նախարարները և նրանց տեղակալները, գլխավոր դատախազը և նրա տեղակալները, մարզերի, Երևան քաղաքի և կայազորների դատախազները, օրենքներով ստեղծված պետական մարմինների ղեկավարները, նրանց տեղակալները և այդ մարմինների անդամները, կենտրոնական բանկի նախագահը, նրա տեղակալը և կենտրոնական բանկի խորհրդի անդամները, կառավարությանն առընթեր պետական կառավարման մարմինների ղեկավարները, նրանց տեղակալները, վերահսկիչ պալատի նախագահը, նրա տեղակալը, խորհրդի անդամները, Հանրապետության Նախագահի աշխատակազմի ղեկավարը և նրա տեղակալները, Ազգային ժողովի աշխատակազմի ղեկավարը և նրա տեղակալները, սահմանադրական դատարանի աշխատակազմի ղեկավարը, կառավարության աշխատակազմի ղեկավարը և նրա տեղակալները, բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի անդամները, Երևանի քաղաքապետը և նրա տեղակալները, մարզպետները և նրանց տեղակալները, օտարերկրյա պետությունում գործող դիվանագիտական ծառայության մարմինների ղեկավարները, Ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղարը, Հանրապետության Նախագահի խորհրդականները և օգնականները, Ազգային ժողովի նախագահի խորհրդականները և օգնականները, վարչապետի խորհրդականները և օգնականները, նախորդ տարվա հունվարի 1-ի դրությամբ 50,000 և ավելի բնակիչ ունեցող համայնքների ղեկավարները, ինչպես նաև Հանրապետության Նախագահի վերահսկողական

ծառայության ղեկավարը, վարչապետի վերահսկողական ծառայության ղեկավարը:

4. 2012թ. հունվարի 1-ի դրությամբ «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասի 15-րդ կետի իմաստով բարձրաստիճան պաշտոնատար անձ հանդիսացող անձինք 2011թ. հարկային տարվա համար ներկայացնում են գույքի, եկամուտների և փոխկապակցված անձանց վերաբերյալ հայտարարագիր մինչև 2012թ. ապրիլի 15-ը:

5. 2012թ. հունվարի 1-ից հետո պաշտոնեական պարտականությունները ստանձնած կամ դադարեցրած բարձրաստիճան պաշտոնատար անձինք նախորդ հարկային տարվա համար գույքի, եկամուտների ու փոխկապակցված անձանց վերաբերյալ հայտարարագիր չեն ներկայացնում: Հայտարարագիր չեն ներկայացնում նաև մինչև 2012թ. հունվարի 1-ը պաշտոնեական պարտականությունները դադարեցրած պաշտոնատար անձինք:

6. Հայտարարագիրը լրացվում է համաձայն ՀՀ կառավարության 2011 թվականի դեկտեմբերի 15-ի N 1819-Ն որոշման (2012թ. փետրվարի 23-ին թիվ 205-Ն որոշմամբ կատարված փոփոխություններով և լրացումներով) հավելված N 1 –ով հաստատված ձևաթղթի:

7. Հայտարարագիրը լրացնելիս անհրաժեշտ է օգտվել բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց հարկային տարվա գույքի, եկամուտների և փոխկապակցված անձանց հայտարարագրի լրացման սույն ուղեցույցից:

8. Հայտարարագրի լրացման ուղեցույցը և ձևաթղթերը հասանելի կլինեն բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի www.ethics.am, ՀՀ կառավարության աշխատակազմի www.gov.am, ՀՀ Ազգային ժողովի www.parliament.am, ՀՀ սահմանադրական դատարանի www.concourt.am, ՀՀ դատական դեպարտամենտի www.court.am, ՀՀ դատախազության www.genproc.am. էլեկտրոնային կայքէջերում:

9. Հայտարարագրի յուրաքանչյուր աղյուսակ լրացվում է սույն ուղեցույցի համապատասխան բաժնով սահմանված կարգով:

10. Հայտարարագիրը լրացվում է ինչպես էլեկտրոնային եղանակով, այնպես էլ ձեռագիր:

11. Հայտարարագիրը էլեկտրոնային եղանակով լրացվում է հայերեն լեզվով (բացառությամբ ուղեցույցով սահմանված դեպքերի), «GHEA Grapat» տառատեսակով, 12 տառաչափով:

12. Հայտարարագիրը էլեկտրոնային եղանակով լրացնելիս հայտարարագրի որևէ բաժնում նախատեսված աղյուսակի տողերի քանակը չբավականացնելու

դեպքում հայտարարագրման ենթակա տեղեկությունների լրացման համար աղյուսակում ավելացվում է համապատասխան ձևաչափի նոր տող:

13. Հայտարարագիրը ձեռագիր լրացվում է կապույտ կամ սև գույնի գնդիկավոր գրիչով, ընթեռնելի ձեռագրով: Եթե Հայտարարագրի նախատեսված բաժնի աղյուսակային ձևերի համապատասխան տողերը չեն բավականացնում հայտարարագրման ենթակա տվյալները լրացնելու համար, ապա դրան կցվում են համապատասխան աղյուսակները պարունակող լրացուցիչ էջեր:

14. Էլեկտրոնային եղանակով լրացվող Հայտարարագրի աղյուսակների չլրացված վանդակներում դրվում է « - » նշանը: Ձեռագիր լրացման դեպքում Հայտարարագրի աղյուսակների չլրացված վանդակներում դրվում է « - » նշանը, իսկ չլրացված սյունակներում՝ « Z » նշանը:

15. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի հարկային տարվա գույքի, եկամուտների և փոխկապակցված անձանց հայտարարագրի ձևը ենթակա չէ փոփոխման:

16. Հայտարարագրի յուրաքանչյուր լրացված էջի տողատակում, դրա համար առանձնացված մասում, դրվում է հայտարարատուի ստորագրությունը:

17. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի հարկային տարվա գույքի, եկամուտների և փոխկապակցված անձանց հայտարարագրի վերնագրում «ԲԱՐՁՐԱՍՏԻՃԱՆ ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐ ԱՆՁԻ ԹՎԱԿԱՆԻ ԳՈՒՅՔԻ, ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԵՎ ՓՈԽԿԱՊԱԿՑՎԱԾ ԱՆՁԱՆՑ» տողի վանդակում լրացվում է հարկային տարին արտահայտող տարեթիվը:

18. Լրացված Հայտարարագիրը ուղարկվում է բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողով (այսուհետ՝ էթիկայի հանձնաժողով)՝ սույն ուղեցույցով սահմանված հայտարարագրի ներկայացման կարգի պահանջներին համաձայն:

Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի տվյալները

19. Հայտարարագրի «Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի տվյալները» աղյուսակի՝

- «**Հայտարարատուի ազգանունը, անունը, հայրանունը**» տողում լրացվում է հայտարարատուի ազգանունը, անունը, հայրանունը՝ ըստ անձնագրի:
- «**Զբաղեցրած պաշտոնը**» տողում լրացվում է համապատասխան իրավական ակտով սահմանված պաշտոնի ամբողջական անվանումը՝ ներառելով պետական մարմնի անվանումը:
- «**Պաշտոնը ստանձնելու տարեթիվը**» տողում նշվում է այն տարեթիվը, երբ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձը ստանձնել է պաշտոնը:
- «**Անձնագրի սերիան, համարը, տրման ամսաթիվը, ում կողմից է տրված**» տողում լրացվում են հայտարարատուի անձնագրի պահանջվող տվյալները:
- «**Հաշվառման հասցեն**» տողում լրացվում է հայտարարատուի հաշվառման հասցեն ըստ անձնագրում կատարված համապատասխան գրառման:
- «**Բնակության հասցեն**» տողում լրացվում է հայտարարատուի հիմնական բնակության հասցեն, եթե այն տարբերվում է հաշվառման հասցեից:
- Հասցեն լրացնելիս անհրաժեշտ է նշել երկիրը, մարզը, նահանգը կամ այլ վարչատարածքային միավորը, քաղաքը (գյուղը կամ այլ բնակավայրը), փոստային ինդեքսը, փողոցը, տունը, շենքը և բնակարանը:
- «**Հեռախոսահամարները, էլեկտրոնային փոստի հասցեն**» տողում լրացվում են հայտարարատուի այն հեռախոսների կոդերը և համարները, (աշխատանքային, ծառայողական), ինչպես նաև էլ-փոստի հասցեն, որոնցով հնարավոր է կապ հաստատել հայտարարատուի հետ:
- «**Հայտարարագիրը ներկայացնելու օրը, ամիսը, տարեթիվը**» տողում թվերով նշվում են հայտարարագրի ներկայացման օրը, ամիսը և տարեթիվը:
- «**Հայտարարագիրը բաղկացած է էջից**» տողում թվերով նշվում է լրացված հայտարարագրի էջերի քանակը:

Բաժին Ա. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի հետ փոխկապակցված անձինք

20. Հայտարարագրի այս բաժնում լրացվում են բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի հետ փոխկապակցված անձանց վերաբերյալ տվյալները: Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի հետ փոխկապակցված անձանց շրջանակը ներառում է «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասի 16-րդ կետով սահմանված, բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի կամ նրա ամուսնու հետ՝ ներառյալ մինչև 2-րդ աստիճանի արյունակցական կապի մեջ գտնվող փոխկապակցված անձանց:

21. **«Ա1. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի ամուսինը, նրա հետ համատեղ ապրող ծնողը, համատեղ ապրող չափահաս և չամուսնացած զավակները»** աղյուսակի՝

- **«Ազգանունը, անունը, հայրանունը»** սյունակի համապատասխան տողերում լրացվում է բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի ամուսնու, նրա հետ համատեղ ապրող ծնողի, համատեղ ապրող չափահաս և չամուսնացած զավակի ազգանունը, անունը, հայրանունը:
- **«Ծննդյան ամսաթիվը»** սյունակի համապատասխան տողերում լրացվում է բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի ամուսնու, նրա հետ համատեղ ապրող ծնողի, համատեղ ապրող չափահաս և չամուսնացած զավակի ծննդյան օրը, ամիսը և տարեթիվը:

22. **«Ա2. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի կամ նրա ամուսնու հետ՝ ներառյալ մինչև 2-րդ աստիճանի արյունակցական կապի մեջ գտնվող՝ պաշտոն զբաղեցնող փոխկապակցված անձինք»** աղյուսակը լրացվում է «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 36-րդ հոդվածի 1-ին մասին համապատասխան: Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի հետ փոխկապակցված և պաշտոն զբաղեցնող անձանց ցանկը տրված է Աղյուսակ 1-ում: Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի հետ փոխկապակցված և պաշտոն զբաղեցնող անձանց ցանկը չի ներառում համապատասխան մարմնում **տեխնիկական սպասարկում իրականացնող անձանց պաշտոնները:** Տեխնիկական սպասարկում իրականացնող անձանց ցանկը սահմանվում է համապատասխան մարմնի հաստիքացուցակով:

23. **«Ա2. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի կամ նրա ամուսնու հետ՝ ներառյալ մինչև 2-րդ աստիճանի արյունակցական կապի մեջ գտնվող՝ պաշտոն զբաղեցնող փոխկապակցված անձինք»** աղյուսակի՝

- **«Զբաղեցրած պաշտոնը»** սյունակի վանդակներում նշվում է բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի կամ նրա ամուսնու հետ՝ ներառյալ մինչև 2-րդ աստիճանի արյունակցական կապի մեջ գտնվող ազգակցի պաշտոնի անվանումը, որը համապատասխանում է Աղյուսակ 1-ում նշված պաշտոնյաների համար սահմանված ցանկին:
- **Փոխկապակցված անձի զբաղեցրած պաշտոնի անվանման մեջ** անհրաժեշտ է նշել պետական մարմնի անվանումը, ինչպես նաև պետական մարմնի այն կառուցվածքային ստորաբաժանումը, որտեղ նա պաշտոն է զբաղեցնում:
- **Նախարարների և նրանց տեղակալների համար «նախարարության համակարգի պաշտոնները»** ներառում են նախարարի, նախարարի տեղակալների, խորհրդականների, մամուլի քարտուղարի, օգնականների և ռեֆերենտների, նախարարության աշխատակազմի, տարածքային ստորաբաժանումների, նախարարության կառավարման ոլորտում գործող պետական մարմինների, նախարարության ենթակայությանը հանձնված պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների, ինչպես նաև նախարարության կազմում գործող պետական հիմնարկների պաշտոնները:
- **Օրենքներով ստեղծված կոլեգիալ պետական մարմնի կողմից կարգավորվող ոլորտում գործող առևտրային կազմակերպությունների ղեկավար պաշտոններ** են համարվում առևտրային կազմակերպության գործադիր մարմնի անդամների, ինչպես նաև առևտրային կազմակերպության խորհրդի անդամների պաշտոնները:
- **«Ազգակցական կապը»** սյունակում նշվում է բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի հետ ունեցած ազգակցական կապը: Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի և նրա ամուսնու **արյունակցական կապի 1-ին աստիճանի փոխկապակցված անձինք են՝ զավակները, ծնողները, քույրերը և եղբայրները:** Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի և նրա ամուսնու հետ **արյունակցական կապի մինչև 2-րդ աստիճանի** մեջ գտնվող փոխկապակցված անձինք են **բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի և նրա ամուսնու թոռները, հորեղբայրները, հորաքույրերը, մորաքույրերը, մորեղբայրները, քրոջ զավակները, եղբոր զավակները:**
- **«Ազգանունը, անունը, հայրանունը»** սյունակում համապատասխանաբար նշվում է բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի ազգակցի ազգանունը, անունը և հայրանունը:

- Եթե բարձրաստիճան պաշտոնատար անձը կորցրել է կապը որևէ փոխկապակցված անձի հետ և տեղեկատվության բացակայության պատճառով ի վիճակի չէ հայտարարագրելու նրանց որպես փոխկապակցված անձ, ապա նա հայտարարագրի սույն աղյուսակի «Ազգակցական կապը» և «Ազգանունը, անունը, հայրանունը» սյունակներում նշում է փոխկապակցված անձի ազգակցական կապը և անձի անունը, հայրանունը, ազգանունը՝ դատարկ թողնելով «Զբաղեցրած պաշտոնը» սյունակի համապատասխան վանդակը:

Բաժին Բ. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի գույքը

24. Հայտարարագրի «Բ. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի գույքը» բաժնում ներկայացվում են բարձրաստիճան պաշտոնատար անձին Հայաստանի Հանրապետությունում և արտերկրում սեփականության իրավունքով պատկանող գույքի վերաբերյալ տվյալներ, որը օտարվել կամ ձեռք է բերվել հարկային տարում:

25. Ընդհանուր համատեղ կամ բաժնային սեփականության իրավունքով պատկանող գույք ունենալու դեպքում՝ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձը «Բ1. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի գույքը» բաժնի համապատասխան աղյուսակների «Տեսակը» սյունակի համապատասխան տողում փակագծերում նշում է նաև «համատեղ սեփականություն» կամ «բաժնային սեփականություն» բառերը:

26. Նվիրատվության կամ ժառանգության կարգով ստացված գույքի դեպքում՝ «հարկային տարում ձեռքբերված» կամ «հարկային տարում օտարված» «գույքի (գինը) արժեքը» սյունակների համապատասխան տողում, գույքի գինը արտացոլվում է Հայաստանի Հանրապետության դրամով՝ հաշվարկված գույքի գների (արժեքի) ներքոշարադրյալ մեթոդներով:

- Բնամթերային գույքը կազմակերպություններից և անհատ ձեռնարկատերերից ստանալու դեպքում հայտարարագրում դրանք արտացոլվում են կազմակերպության կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ կողմից՝ **այլ անձանց դրանց իրացման միջին գներով**, իսկ այդպիսի գների բացակայության դեպքում՝ կազմակերպության կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ մոտ դրանց ինքնարժեքի (կամ ձեռքբերման արժեքի) և դրա նկատմամբ օրենքով սահմանված դեպքերում անուղղակի հարկերի հանրագումարով:

- Այլ աղբյուրներից ստանալու դեպքում՝ հայտարարագրում գույքի գինը արտացոլվում է նույնանման գործարքների տվյալ ամսվա **հրապարակված վիճակագրական գներով** (անհնարինության դեպքում՝ նախորդող ամսվա հրապարակված վիճակագրական միջին գներ), իսկ դրանց բացակայության դեպքում՝ այդպիսի կամ նույնանման գործարքների համար՝ նախորդող 12 ամսվան վերաբերող հրապարակված վիճակագրական միջին գներով (սակագներով):
- Վիճակագրական միջին գնի բացակայության դեպքում գույքի գինը հայտարարագրում արտացոլվում է **եկամտի ստացման կամ պահանջի իրավունքի առաջացման տարում այն ձեռք բերելու գնով**, որը նման հանգամանքներում սովորաբար գանձվում է նույնանման ապրանքների, աշխատանքների կամ ծառայությունների դիմաց: Այդ նպատակով կարող են կիրառվել առքուվաճառքով զբաղվող սուբյեկտների (բրոքերների, մասնագիտացված խանութների, բորսաների, մասնագիտացված տոնավաճառների, շուկաների և այլն) գները (սակագները), գնացուցակային (կատալոգային) գները, այդ թվում՝ նաև համապատասխան դեպքերում համացանցի միջոցով ստացված տվյալները, ինչպես նաև նույնանման գույքի աճուրդային կարգով իրացման ձևավորված նախադեպային տվյալները:

27. Հայտարարագրի «**Բ1. Անշարժ գույքը**» աղյուսակի՝

- «**Տեսակը**» սյունակի համապատասխան տողում լրացվում է բարձրաստիճան պաշտոնատար անձին սեփականության իրավունքով պատկանող այն անշարժ գույքը՝ հողամասը, ընդերքի մասը, մեկուսի ջրային օբյեկտը, անտառը, բազմամյա տնկին, շենքը, շինությունը, հողին ամրակայված այլ գույքը, որն օտարվել կամ ձեռք է բերվել հարկային տարում՝ համաձայն կից Աղյուսակ 2-ի:

Անշարժ գույքի յուրաքանչյուր տեսակի համար լրացվում է անշարժ գույքի սեփականության իրավունքի պետական գրանցման վկայականով սահմանված գույքային միավորը:

- «**Գտնվելու վայրի հասցեն**» սյունակի համապատասխան տողում լրացվում է հայտարարագրման ենթակա անշարժ գույքի լրիվ հասցեն:

Հասցեն լրացնելիս անհրաժեշտ է նշել անշարժ գույքի սեփականության իրավունքի պետական գրանցման վկայականում նշված հասցեն:

- «**Առկա է հարկային տարվա սկզբին**» սյունակի համապատասխան տողում դրվում է «**V**» նշանը, եթե հարկային տարվա ընթացքում օտարվել է հարկային տարվա սկզբում առկա անշարժ գույքը:

- «**Ճեռք է բերվել հարկային տարում**» սյունակի «**Գինը (արժեքը)**» հատվածի համապատասխան տողում նշվում է տվյալ հարկային տարվա ընթացքում ձեռք բերված յուրաքանչյուր միավոր անշարժ գույքի արժեքը՝ ըստ անշարժ գույքի ձեռքբերման պայմանագրում արտացոլված գնի:
- «**Արժույթը**» սյունակի համապատասխան տողում նշվում է արժույթի անվանումը:
- «**Օտարվել է հարկային տարում**» սյունակի «**Գինը (արժեքը)**» հատվածի համապատասխան տողում նշվում է տվյալ հարկային տարվա ընթացքում օտարված անշարժ գույքի արժեքը:
- «**Առկա է հարկային տարվա վերջում**» սյունակի համապատասխան տողում դրվում է «V» նշանը, եթե հարկային տարվա ընթացքում տվյալ անշարժ գույքը ձեռք է բերվել և չի օտարվել:
- Հարկային տարվա ընթացքում ձեռք բերված և օտարված անշարժ գույքի դեպքում «**Առկա է հարկային տարվա սկզբին**» և «**Առկա է հարկային տարվա վերջում**» սյունակների համապատասխան վանդակներում դրվում է «-» նշանը:

28. Հայտարարագրի «**Բ2. Շարժական գույքը**» աղյուսակի՝

- «**Տեսակը**» սյունակի յուրաքանչյուր տողում լրացվում է այն շարժական գույքի տեսակը՝ ավտոմոբիլային տրանսպորտի միջոցը, անիվավոր, թրթուրավոր, ինքնագնաց մեքենան կամ մեխանիզմը, օդային, ջրային փոխադրամիջոցը, որն օտարվել կամ ձեռք է բերվել հարկային տարում՝ համաձայն կից Աղյուսակ 3-ի:

Ավտոմոբիլային տրանսպորտի միջոցների շարքին են դասվում այն տրանսպորտային միջոցները, որոնց շարժիչների աշխատանքային ծավալը գերազանցում է 50 խոր. սմ-ը, իսկ առավելագույն արագությունը գերազանցում է 50 կմ/ժ-ը, ինչպես նաև տարբեր բեռնատարողությամբ կցորդները կամ կիսակցորդները:

- «**Սերիան, մակնիշը**» սյունակի համապատասխան տողերում լրացվում է հայտարարագրման ենթակա շարժական գույքի սերիան և մակնիշը, այդ թվում՝ թողարկման տարեթիվը: Մակնիշը և սերիան լրացվում է շարժական գույքի տեխնիկական փաստաթղթերում արտացոլված լեզվով:
- «**Արժույթը**» սյունակի համապատասխան տողում նշվում է արժույթի անվանումը:

- «Առկա է հարկային տարվա սկզբին» սյունակի համապատասխան տողում դրվում է «V» նշանը, եթե հարկային տարվա ընթացքում օտարվել է հարկային տարվա սկզբում առկա շարժական գույքը:
- «Ձեռք է բերվել հարկային տարում» սյունակի «Գինը (արժեքը)» հատվածի համապատասխան տողում նշվում է տվյալ հարկային տարվա ընթացքում ձեռք բերված յուրաքանչյուր միավոր շարժական գույքի արժեքը՝ ըստ գույքի ձեռքբերման պայմանագրում արտացոլված գնի:
- «Օտարվել է հարկային տարում» սյունակի «Գինը (արժեքը)» հատվածի համապատասխան տողում նշվում է տվյալ հարկային տարվա ընթացքում օտարված շարժական գույքի արժեքը:
- «Առկա է հարկային տարվա վերջում» սյունակի համապատասխան տողում դրվում է «V» նշանը, եթե հարկային տարվա ընթացքում տվյալ շարժական գույքը ձեռք է բերվել և չի օտարվել:
- Հարկային տարվա ընթացքում ձեռք բերված և օտարված շարժական գույքի դեպքում «Առկա է հարկային տարվա սկզբին» և «Առկա է հարկային տարվա վերջում» սյունակների համապատասխան վանդակներում դրվում է «-» նշանը:

29. Հայտարարագրի «Բ3. Արժեթղթերը և այլ ներդրումներ» աղյուսակի՝

- «Տեսակը» սյունակի յուրաքանչյուր տողում լրացվում է այն արժեթղթի տեսակը (պարտատոմսը, չեկը, մուրհակը, բաժնետոմսը և Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով արժեթղթերի թվին դասվող այլ փաստաթուղթը, բացառությամբ բանկային վկայագրի) և (կամ) այլ ներդրումը հավաստող փաստաթուղթը (բաժնեմասը, փայաբաժինը), որը օտարվել կամ ձեռք է բերվել հարկային տարում՝ համաձայն կից Աղյուսակ 4-ի:

Սյունակի յուրաքանչյուր տողում փակագծերում նշվում է նաև համապատասխան արժեթուղթը թողարկողի անվանումը կամ ազգանունը, անունը, հայրանունը, ինչպես նաև արժեթղթի ծածկագիրը (առկայության դեպքում): Օտարերկրյա արժեթղթերի դեպքում ավելացվում է նաև «օտարերկրյա» բառը:

- «Արժույթը» սյունակի համապատասխան տողում նշվում է արժույթի անվանումը:
- «Գինը հարկային տարվա սկզբին» սյունակի համապատասխան տողերում լրացվում է արժեթղթերի գումարային արժեքը՝ հաշվարկված ներքոշարադրյալ սկզբունքով.

- **Բաժնային արժեթղթերի դեպքում՝** եթե տվյալ բաժնային արժեթուղթը թույլատրված է կարգավորվող շուկայում առևտրին (ցուցակված է բորսայում) և տվյալ բաժնային արժեթղթով գործարք է կնքվել հարկային տարվա սկզբին նախորդող վերջին 6 ամսվա ընթացքում, ապա սույն սյունակում լրացվում է կարգավորվող շուկայի (բորսայի) կողմից հրապարակված տվյալ արժեթղթով վերջին գործարքի հիմքում ընկած միավոր արժեթղթի գինը՝ բազմապատկած արժեթղթերի քանակով: Հակառակ դեպքում նշվում է բաժնային արժեթղթի անվանական արժեքը՝ բազմապատկած արժեթղթերի քանակով:
- **Ներդրումային ֆոնդերի փայերի (բաժնետոմսերի) դեպքում՝** լրացվում է հարկային տարվա առաջին օրվա դրությամբ ֆոնդի տվյալ փայի (բաժնետոմսի) համար վերջին հրապարակված հաշվարկային արժեքը՝ բազմապատկած արժեթղթերի քանակով (առկայության դեպքում):
- **Պարտքային արժեթղթերի դեպքում՝** պարտքային արժեթղթերի ընդհանուր անվանական արժեքը՝ բազմապատկած արժեթղթերի քանակով (առկայության դեպքում):
- **Վճարային արժեթղթերի դեպքում՝** դրվում է «-» նշանը:
- **«Ձեռք է բերվել հարկային տարում» բաժնի «գինը (արժեքը)»** սյունակի համապատասխան տողում նշվում է հարկային տարում ձեռք բերված (այդ թվում՝ ժառանգություն, նվիրատվություն կամ այլ հիմքերով արժեթղթերի ձեռքբերում, որոնց դեպքում տեղի չի ունեցել դրամական միջոցների արտահոսք) արժեթղթի գինը: Եթե տվյալ արժեթղթի ձեռքբերման դեպքում տեղի է ունեցել դրամական միջոցների արտահոսք, ապա տվյալ արժեթղթի գինը արժեթղթի ձեռքբերման դիմաց տրամադրված գումարն է: Վճարային արժեթղթերի դեպքում արժեթղթի գինը հանդիսանում է վճարային արժեթղթում նշված գումարը:
- **«Օտարվել է հարկային տարում» մասի «գինը (արժեքը)»** սյունակի համապատասխան տողում նշվում է հարկային տարում օտարված (այդ թվում՝ նվիրատվություն կամ այլ ձևերով օտարում, որոնց դեպքում տեղի չի ունեցել դրամական միջոցների ներհոսք) արժեթղթի գինը: Եթե տվյալ արժեթղթի օտարման դիմաց տեղի է ունեցել դրամական միջոցների ներհոսք, ապա տվյալ արժեթղթի գինը արժեթղթի օտարման դիմաց ստացված գումարն է: Վճարային արժեթղթերի դեպքում արժեթղթի գինը հանդիսանում է վճարային արժեթղթում նշված գումարը:
- **«Գինը հարկային տարվա վերջում»** սյունակի համապատասխան տողերում լրացվում է արժեթղթերի գումարային արժեքը՝ հաշվարկված ներքոշարադրյալ սկզբունքով.

- **Բաժնային արժեթղթերի դեպքում՝** եթե տվյալ բաժնային արժեթուղթը թույլատրված է կարգավորվող շուկայում առևտրին (ցուցակված է բորսայում) և տվյալ բաժնային արժեթղթով գործարք է կնքվել հարկային տարվա վերջին նախորդող վերջին 6 ամսվա ընթացքում, ապա սույն սյունակում լրացվում է կարգավորվող շուկայի (բորսայի) կողմից հրապարակված տվյալ արժեթղթով վերջին գործարքի հիմքում ընկած միավոր արժեթղթի գինը՝ բազմապատկած արժեթղթերի քանակով: Հակառակ դեպքում նշվում է բաժնային արժեթղթի անվանական արժեքը՝ բազմապատկած արժեթղթերի քանակով:
- **Պարտքային արժեթղթերի դեպքում՝** պարտքային արժեթղթերի մնացորդային գումարը:
- **Վճարային արժեթղթերի դեպքում՝** նշվում է տվյալ վճարային արժեթղթի մնացորդային գումարը (առկայության դեպքում):

30. Հայտարարագրի «Բ4. Հանձնված կամ վերադարձված փոխառությունը» աղյուսակի՝

- «**Հանձնված կամ վերադարձված փոխառություն**» է համարվում հայտարարատուի կողմից այլ սուբյեկտի սեփականությանը դրամի (փոխառության գումարի) կամ այլ գույքի հանձնումը՝ միևնույն գումարի դրամ կամ ստացված գույքին հավասար քանակի և նույն տեսակի ու որակի գույք վերադարձնելու պայմանով, որը հայտարարատուն հանձնել է, կամ որը նրան վերադարձվել է հարկային տարում:
- «**Պարտապանի անվանումը կամ ազգանունը, անունը և հայրանունը**» սյունակի համապատասխան տողում լրացվում է փոխառություն ստացած կամ վերադարձրած պարտապանի անվանումը՝ եթե այն իրավաբանական անձ է կամ ազգանունը, անունը և հայրանունը՝ եթե պարտապանը ֆիզիկական անձ է:
- «**Պարտապանի հասցեն**» սյունակի համապատասխան տողում լրացվում է հայտարարատուի կողմից փոխառություն ստացած կամ վերադարձրած պարտապանների հասցեն, իրավաբանական անձի դեպքում՝ գտնվելու վայրը, իսկ ֆիզիկական անձանց դեպքում՝ բնակության վայրի հասցեն:
- Հասցեն լրացնելիս անհրաժեշտ է նշել երկիրը, մարզը, նահանգը (այլ վարչատարածքային միավորը), քաղաքը (գյուղը կամ այլ բնակավայրը), փողոցը, տունը, շենքը և բնակարանը:
- «**Արժույթը**» սյունակի համապատասխան տողում նշվում է արժույթի անվանումը:

- **«Փոխառության գումարը (չափը)՝ հարկային տարվա սկզբում»** սյունակի յուրաքանչյուր տողում լրացվում է հարկային տարվա սկզբի դրությամբ հայտարարատուի առկա փոխառությունների գումարի չափը:
- **«Հանձնվել է հարկային տարում»** սյունակի համապատասխան տողում նշվում է հարկային տարում փոխառության հանձնված գումարի չափը:
- **«Վերադարձվել է հարկային տարում»** սյունակի համապատասխան տողում նշվում է հարկային տարվա ընթացքում վերադարձված փոխառության գումարի չափը:
- **«Փոխառության գումարը (չափը)՝ հարկային տարվա վերջում»** սյունակի համապատասխան տողում տվյալ տեսակի փոխառության համար նշվում է հարկային տարվա սկզբում առկա փոխառության գումարի և հարկային տարվա ընթացքում հանձնված ու վերադարձված փոխառությունների գործարքների տարբերության հանրագումարը:

31. Հայտարարագրի **«Բ5. Սույն աղյուսակի Բ1-Բ4-րդ կետերում չնշված և ութ միլիոն դրամը գերազանցող կամ դրան համարժեք արտարժույթից ավելի արժեք ունեցող ցանկացած գույք (թանկարժեք գույքը)»** աղյուսակի՝

- **«Գույքի անվանումը»** սյունակի համապատասխան տողում լրացվում է բարձրաստիճան պաշտոնատար անձին սեփականության իրավունքով պատկանող, Բ1-ից Բ4 կետերում չներառված, 8 միլիոն դրամից կամ դրան համարժեք արտարժույթից ավելի արժեք ունեցող ցանկացած այն գույքի համառոտ հատկանիշները, որն օտարվել կամ ձեռք է բերվել հարկային տարում:
- **«Առկա է հարկային տարվա սկզբին»** սյունակի համապատասխան տողում դրվում է «V» նշանը, եթե հարկային տարվա ընթացքում օտարվել է հարկային տարվա սկզբում առկա թանկարժեք գույքը:
- **«Ձեռք է բերվել հարկային տարում»** սյունակի **«Գինը (արժեքը)»** հատվածի համապատասխան տողում նշվում է տվյալ հարկային տարվա ընթացքում ձեռք բերված յուրաքանչյուր միավոր թանկարժեք գույքի արժեքը՝ ըստ թանկարժեք գույքի ձեռքբերման պայմանագրում արտացոլված գնի:
- **«Արժույթը»** սյունակի համապատասխան տողում նշվում է արժույթի անվանումը:
- **«Օտարվել է հարկային տարում»** սյունակի **«Գինը (արժեքը)»** հատվածի համապատասխան տողում նշվում է տվյալ հարկային տարվա ընթացքում օտարված թանկարժեք գույքի արժեքը, ըստ օտարման պայմանագրում արտացոլված գնի:

- «Առկա է հարկային տարվա վերջում» սյունակի համապատասխան տողում դրվում է «V» նշանը, եթե հարկային տարվա ընթացքում տվյալ թանկարժեք գույքը ձեռք է բերվել և չի օտարվել:
- Հարկային տարվա ընթացքում ձեռք բերված և օտարված թանկարժեք գույքի դեպքում «Առկա է հարկային տարվա սկզբին» և «Առկա է հարկային տարվա վերջում» սյունակների համապատասխան վանդակներում դրվում է «-» նշանը:

32. Հայտարարագրի «Բ6. Դրամական միջոցները» աղյուսակի՝

- «Արժույթը» սյունակի համապատասխան տողում նշվում է արժույթի անվանումը:
- «Չափը (գումարը)՝ հարկային տարվա սկզբում» սյունակի համապատասխան տողերում լրացվում է նշված արժույթով դրամական միջոցի (այդ թվում բանկում ունեցած) մեծությունը հարկային տարվա սկզբում:
- «Չափը (գումարը)՝ հարկային տարվա վերջում» սյունակի համապատասխան տողերում լրացվում է նշված արժույթով դրամական միջոցի (այդ թվում բանկում ունեցած) մեծությունը հարկային տարվա վերջում:

Բաժին Գ. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի եկամուտները

33. Հայտարարագրի «Գ. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի եկամուտները» բաժնում ներկայացվում է բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի հարկային տարում Հայաստանի Հանրապետությունում և արտերկրում ստացած, «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 35-րդ հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերով սահմանված եկամուտների տեսակները և դրանց ստացման աղբյուրները:

34. Ընդհանուր համատեղ սեփականության իրավունքով գույքի օտարումից կամ օգտագործումից ստացված ամբողջ եկամտից՝ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձը հայտարարագրում արտացոլում է իր կողմից փաստացի ստացած մասը:

35. Հայտարարագրի «Բաժին Գ. ԲԱՐՁՐԱՍՏԻՃԱՆ ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐ ԱՆՁԻ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԸ» աղյուսակի՝

- «Եկամտի տեսակը» սյունակի համապատասխան տողում լրացվում են հարկային տարում հայտարարատուին Հայաստանի Հանրապետության դրամով, արտարժույթով և (կամ) բնամթերային (ոչ դրամական ձևով)

վճարված համապատասխան եկամտի տեսակները՝ համաձայն Աղյուսակ 5-ի:

- **«Վճարողի անվանումը կամ ազգանունը, անունը և հայրանունը»** սյունակի համապատասխան տողում լրացվում է եկամուտ վճարող կազմակերպության անվանումը կամ ֆիզիկական անձի ազգանունը, անունը և հայրանունը:
- **«Վճարողի հասցեն»** սյունակի համապատասխան տողում լրացվում է եկամուտ վճարող կազմակերպության գտնվելու վայրի կամ ֆիզիկական անձի բնակության վայրի լրիվ հասցեն:
- Հասցեն լրացնելիս անհրաժեշտ է նշել երկիրը, մարզը, նահանգը (այլ վարչատարածքային միավորը), քաղաքը (գյուղը կամ այլ բնակավայրը), փողոցը, տունը, շենքը և բնակարանը:
- **«Արժույթը»** սյունակի համապատասխան տողում նշվում է արժույթի անվանումը:
- **«Եկամտի չափը (գումարը)»** սյունակի համապատասխան տողում լրացվում է եկամուտ վճարողի կողմից հայտարարատուին վճարված եկամտի առձեռն կամ նրա հաշվին փոխանցված գումարի մեծությունը: Օրենքով սահմանված դեպքերում, հարկերը կամ պարտադիր վճարները եկամուտ վճարողի կողմից պահված լինելու դեպքում՝ նշվող գումարի չափը չի ներառում պահված հարկերը և պարտադիր վճարները: Այն դեպքում, երբ եկամուտ վճարողը հարկի կամ պարտադիր վճարի պահում չի կատարել՝ սյունակի համապատասխան տողում նշվում է ստացած ամբողջ գումարը:
- **«ՀՀ դրամով»** սյունակի համապատասխան տողում լրացվում է հարկային տարում վճարողի կողմից հայտարարատուին վճարված եկամտի գումարը՝ ՀՀ դրամով:
- **«արտարժույթով»** սյունակի համապատասխան տողում լրացվում է հարկային տարում վճարողի կողմից հայտարարատուին վճարված եկամտի գումարը՝ համապատասխան արտարժույթով:
- **«բնամթերքով»** սյունակի համապատասխան տողերում լրացվում է նվիրատվության կամ ժառանգության կարգով, ինչպես նաև վիճակախաղերի իրային շահումների (մրցանակների) տեսքով ստացված բնամթերային (ոչ դրամական ձևով) եկամտի չափը հարկային տարում, որը արտացոլվում է ՀՀ դրամով՝ բնամթերային (ոչ դրամական ձևով) եկամտի հաշվարկման ներքոշարադրյալ մեթոդներով:

- Բնամթերային (ոչ դրամական ձևով) եկամուտը կազմակերպություններից և անհատ ձեռնարկատերերից ստանալու դեպքում հայտարարագրում դրանք արտացոլվում են կազմակերպության կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ կողմից եկամտի վճարման կամ նշված եկամտի պահանջի իրավունքի մարման ամսում (անհնարինության դեպքում նախորդող ամսում) **այլ անձանց՝ դրանց իրացման միջին գներով**, իսկ այդպիսի գների բացակայության դեպքում՝ կազմակերպության կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ մոտ դրանց ինքնարժեքի (կամ ձեռքբերման արժեքի) և դրա նկատմամբ օրենքով սահմանված դեպքերում անուղղակի հարկերի հանրագումարով:
- Բնամթերային եկամուտը այլ աղբյուրներից ստանալու դեպքում՝ հայտարարագրում դրանք հաշվի է առնվում և արտացոլվում է նույնանման գործարքների համար եկամտի ստացման կամ նշված եկամտի պահանջի իրավունքի մարման ամսվա **հրապարակված վիճակագրական գներով** (անհնարինության դեպքում նախորդող ամսվա հրապարակված վիճակագրական միջին գներ), իսկ դրանց բացակայության դեպքում՝ այդպիսի կամ նույնանման գործարքների համար եկամտի ստացմանը կամ նշված եկամտի պահանջի իրավունքի մարմանը նախորդող 12 ամսվան վերաբերող հրապարակված վիճակագրական միջին գները (սակագները):
- Վիճակագրական միջին գնի բացակայության դեպքում բնամթերային եկամուտը կամ բնամթերքով պահանջի իրավունքը հայտարարագրում արտացոլվում է **եկամտի ստացման կամ պահանջի իրավունքի առաջացման տարում այն ձեռք բերելու գնով**, որը նման հանգամանքներում սովորաբար գանձվում է նույնանման ապրանքների, աշխատանքների կամ ծառայությունների համար: Այդ նպատակով կարող են կիրառվել առքուվաճառքով զբաղվող սուբյեկտների (բրոքերների, մասնագիտացված խանութների, բորսաների, մասնագիտացված տոնավաճառների, շուկաների և այլն) գները (սակագները), գնացուցակային (կատալոգային) գները, այդ թվում՝ նաև համապատասխան դեպքերում համացանցի միջոցով ստացված տվյալները, ինչպես նաև նույնանման գույքի աճուրդային կարգով իրացման ձևավորված նախադեպային տվյալները:
- «Ընդամենը» տողի և «**եկամտի չափը (գումարը)**» «**ՀՀ դրամով**», «**արտարժույթով**» և «**բնամթերքով**» սյունակների հատման համապատասխան վանդակներում նշվում է ստացված եկամուտների տեսակների հանրագումարը:
- «**արտարժույթով**» սյունակի եկամտի հանրագումարը չի հաշվարկվում:

ՀԱՅՏԱՐԱՐԱԳՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

36. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի հարկային տարվա գույքի, եկամուտների ու փոխկապակցված անձանց հայտարարագիրը ներկայացվում է Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողով՝ ք. Երևան, 0077 Բաղրամյան պողոտա 26 հասցեով:

37. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի պաշտոնավարման ընթացքում բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի հայտարարագիրը էթիկայի հանձնաժողով է ներկայացվում յուրաքանչյուր տարվա դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ոչ ուշ, քան տվյալ տարվան հաջորդող տարվա փետրվարի 15-ը:

38. Հայտարարագիրը էթիկայի հանձնաժողով է ներկայացվում ինչպես փոստային եղանակով, այնպես էլ առձեռն՝ փակ և ստորագրված ծրարով:

39. Հայտարարագիրը փոստային եղանակով էթիկայի հանձնաժողով է ուղարկվում պատվիրված նամակով:

40. Հայտարարագրի փակ ծրարը էթիկայի հանձնաժողով առձեռն ներկայացնող անձը գրանցամատյանում ստորագրությամբ հաստատում է դրա ներկայացման փաստը: Էթիկայի հանձնաժողովի պատասխանատուի կողմից տրամադրվում է ստացական հայտարարագրի փակ ծրարն ընդունելու վերաբերյալ:

41. Հայտարարագրի ներկայացման ժամկետը բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց ռեեստրում գրանցվում է.

- Փոստային առաքումների դեպքում պատվիրված նամակի ուղարկման ամսաթիվ պարունակող կնիքի համաձայն,
- Առձեռն ներկայացման ժամանակ գրանցամատյանում կատարված գրառման և տրված ստացականի ամսաթվով:

42. Հայտարարագրի ներկայացման համար փոստային բաժանմունքի կողմից տրամադրված կտրոնը կամ էթիկայի հանձնաժողովի պատասխանատուի կողմից տրամադրված ստացականը հիմք են հանդիսանում հայտարարագրի ներկայացման ժամկետի որոշման համար:

43. Հայտարարագրերը ներկայացվում են թղթային տարբերակով:

44. Հայտարարագիրը «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված ժամկետներում չներկայացնելու դեպքում, բարձրաստիճան պաշտոնատար անձինք կրում են պատասխանատվություն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

ԱՂՅՈՒՍԱԿՆԵՐ

ԱՂՅՈՒՍԱԿ 1. ԲԱՐՁՐԱՍՏԻՃԱՆ ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐ ԱՆՁԻ ՀԵՏ ՊԱՇՏՈՆ ԶԲԱՂԵՑՆՈՂ ՓՈԽԿԱՊԱԿՑՎԱԾ ԱՆՁԱՆՑ ՑԱՆԿ

	ԲԱՐՁՐԱՍՏԻՃԱՆ ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐ ԱՆՁ	ՊԱՇՏՈՆ ԶԲԱՂԵՑՆՈՂ ՓՈԽԿԱՊԱԿՑՎԱԾ ԱՆՁ
1.	սահմանադրական դատարանի անդամ	սահմանադրական դատարանի անդամի պաշտոն զբաղեցնող անձինք
2.	Նախարարներ և նրանց տեղակալներ	Նախարարության համակարգում պաշտոն զբաղեցնող անձինք՝ «Նախարարության համակարգի պաշտոնները» ներառում են նախարարի, նախարարի տեղակալների, խորհրդականների, մամուլի քարտուղարի, օգնականների և ռեֆերենտների, նախարարության աշխատակազմի, տարածքային ստորաբաժանումների, նախարարության կառավարման ոլորտում գործող պետական մարմինների, նախարարության ենթակայությանը հանձնված պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների, ինչպես նաև նախարարության կազմում գործող պետական հիմնարկների պաշտոնները: Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի հետ պաշտոն զբաղեցնող փոխկապակցված անձանց ցանկը չի ներառում համապատասխան մարմնում տեխնիկական սպասարկում իրականացնող անձանց պաշտոնները: Տեխնիկական սպասարկում իրականացնող անձանց ցանկը սահմանվում է համապատասխան մարմնի հաստիքացուցակով:

	ԲԱՐՁՐԱՍՏԻՃԱՆ ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐ ԱՆՁ	ՊԱՇՏՈՆ ԶԲԱՂԵՑՆՈՂ ՓՈԽԿԱՊԱԿՑՎԱԾ ԱՆՁ
3.	գլխավոր դատախազ, նրա տեղակալներ, մարզերի, Երևան քաղաքի և կայազորների դատախազներ	դատախազի, դատավորի, քննիչի պաշտոն զբաղեցնող անձինք
4.	կառավարությանն առընթեր պետական մարմինների ղեկավարներ և ղեկավարների տեղակալներ	ՀՀ ԿԱ մարմնում (ներառյալ՝ կառուցվածքային և տարածքային ստորաբաժանումներում, ինչպես նաև ենթակայությանը հանձնված պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններում) պաշտոն զբաղեցնող անձինք:
5.	օրենքներով ստեղծված կոլեգիալ պետական մարմինների ղեկավարներ և անդամներ	այդ մարմնի ղեկավարի և անդամի պաշտոն զբաղեցնող անձինք, ինչպես նաև այդ մարմնի կողմից կարգավորվող ոլորտում գործող առևտրային կազմակերպություններում ղեկավար պաշտոն զբաղեցնող անձինք: Առևտրային կազմակերպությունների ղեկավար պաշտոններ են համարվում առևտրային կազմակերպության գործադիր մարմնի անդամների, ինչպես նաև առևտրային կազմակերպության խորհրդի անդամների պաշտոնները:
6.	դատավորներ	դատախազի, դատավորի, քննիչի պաշտոն զբաղեցնող անձինք

ԱՂՅՈՒՍԱԿ 2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

	ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՏԵՍԱԿԸ
1.	Հողամաս
2.	Ընդերքի մաս
3.	Մեկուսի ջրային օբյեկտ
4.	Անտառ

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՏԵՍԱԿԸ	
5.	Բազմամյա տնկի
6.	Շենքը, շինությունը , այդ թվում
6.1	Անհատական բնակելի տունը՝ հողամասի վրա կառուցված, իր տնտեսական շինություններով կառույցը,
6.2	Բնակարանը՝ բազմաբնակարան բնակելի շենքում ֆիզիկական անձանց բնակության համար նախատեսված, իրավունքների պետական գրանցումն իրականացնող լիազոր մարմնում առանձին ծածկագրով գրանցված և համարակալված տարածքը,
6.3	Այգետնակը (ամառանոցը)՝ այգեգործական զանգվածում հողամասի վրա կառուցված ամառանոցային շինությունը
6.4	Բազմաբնակարան բնակելի շենքը՝ մեկից ավելի բնակարաններ, ոչ բնակելի և ընդհանուր օգտագործման տարածքներ ունեցող շինությունը.
6.5	Բազմաբնակարան շենքի ոչ բնակելի տարածքը (բազմաբնակարան շենքում բնակարան, հասարակական, արտադրական նշանակության շինություն չհամարվող, իրավունքների պետական գրանցումն իրականացնող լիազորված մարմնում առանձին ծածկագրով գրանցված և համարակալված տարածքը
6.6	Ավտոտնակը (տրանսպորտային միջոցների կայանման համար հողամասի վրա կառուցված առանձին շինությունը)
6.7	Հասարակական նշանակության շինությունը (բնակչության սոցիալական սպասարկման, ինչպես նաև վարչական ու հասարակական կազմակերպությունների տեղակայման համար նախատեսված շինությունը)
6.8	Արտադրական նշանակության շինությունը (արդյունաբերական և գյուղատնտեսական արտադրությունների տեղակայման և նրանց մեջ տեխնոլոգիական սարքավորումների շահագործման համար անհրաժեշտ պայմաններն ապահովող շինությունը)
6.9	Անավարտ (կիսակառույց) շինությունները (Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով բնութագրվող)
6.10	Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն նոր կառուցված, ձեռք բերված և անշարժ գույքի կադաստր վարող լիազոր մարմնի կողմից հաշվառված ու գնահատված այն շինությունները, որոնք դեռևս չեն ստացել իրավունքների պետական գրանցում, ինչպես նաև սեփականության կամ հողօգտագործման իրավունք ունեցող անձանց կողմից այդ հողամասի վրա ինքնակամ կառուցված շենքերը և շինությունները, այդ թվում՝ բազմաբնակարան շենքերում կամ շենքերին կից ինքնակամ կառույցները:

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՏԵՍԱԿԸ	
7.	Հողին ամրակայված այլ անշարժ գույք

ԱՂՅՈՒՍԱԿ 3. ՇԱՐՃԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

ՇԱՐՃԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	
1.	Ավտոմոբիլային տրանսպորտի միջոց, որի շարժիչի աշխատանքային ծավալը գերազանցում է 50 խոր. սմ-ը, իսկ առավելագույն արագությունը գերազանցում է 50 կմ/ժ-ը, այդ թվում
	ա) Բեռնատար (բեռնատուղնորատար) ավտոմոբիլային տրանսպորտի միջոց,
	բ) Մարդատար ավտոմոբիլային տրանսպորտի միջոց
2.	Անվավոր մեքենա կամ մեխանիզմ
3.	Թրթուրավոր մեքենա կամ մեխանիզմ
4.	Ինքնագնաց մեքենա կամ մեխանիզմ
5.	Տարբեր բեռնատարողությամբ կցորդ
6.	Տարբեր բեռնատարողությամբ կիսակցորդ
7.	Օդային փոխադրամիջոց
8.	Զրային փոխադրամիջոց
9.	Ձյունագնաց
10.	Մոտոամենագնաց (քվադրոցիկլը)
11.	Մոտոցիկլետ
12.	Այլ ավտոմոբիլային տրանսպորտային միջոց

ԱՂՅՈՒՍԱԿ 4. ԱՐԺԵԹՂԹԻ ԿԱՄ ԱՅԼ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐ

ԱՐԺԵԹՂԹԻ ԿԱՄ ԱՅԼ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ՏԵՍԱԿԸ	
1.	Բաժնային արժեթղթեր են համարվում
1.1	Բաժնետոմսը, բաժնետոմսերով ամրագրված իրավունքներին համարժեք իրավունքներ տվող այլ արժեթուղթը,
1.2	Բաժնետոմսը, 1-ին կետով սահմանված արժեթղթերի վրա հիմնված դեպոզիտար ստացականը (դեպոզիտար ստացական է համարվում օտարերկրյա թողարկողի բաժնետոմսերի, բաժնետոմսերով ամրագրված

ԱՐԺԵԹՂԹԻ ԿԱՄ ԱՅԼ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ՏԵՍԱԿԸ	
	իրավունքներին համարժեք իրավունքներ տվող այլ փաստաթղթերի, պարտատոմսերի կամ պարտքային այլ արժեթղթերի հիման վրա թողարկված այն արժեթուղթը, որը դրա սեփականատիրոջն իրավունք է տալիս իրականացնել դրա հիմքում ընկած արժեթղթերով ամրագրված իրավունքները),
1.3	Ցանկացած այլ արժեթուղթ, որն իրավունք է տալիս ձեռք բերել 1-ին կետով սահմանված արժեթղթերը փոխարկման, փոխանակման կամ այլ իրավունքների իրականացման եղանակով և թողարկվել է սույն կետի 1-ին ենթակետով սահմանված արժեթղթերի թողարկողի կամ նրանց խմբի անդամ թողարկողի կողմից,
1.4	Ներդրումային ֆոնդերի փայերը (բաժնետոմսերը):
2.	Պարտքային արժեթղթեր են համարվում՝
2.1	Պարտատոմսերը,
2.2	«Արժեթղթերի շուկային մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով» սահմանված պարտքային այլ արժեթղթերը, այդ թվում՝ դրամական շուկայի գործիքներ (դրամական շուկայի գործիքները մինչև մեկ տարի մարման ժամկետ ունեցող պարտքային արժեթղթերն են, այդ թվում՝ կարճաժամկետ պարտատոմսերը և այլ կարճաժամկետ պարտքային արժեթղթերը):
3.	Վճարային արժեթղթեր են համարվում չեկը, հասարակ մուրհակը և «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով» սահմանված այլ վճարային արժեթղթեր:
4.	Այլ ներդրումները

ԱՂՅՈՒՍԱԿ 5. ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐ	
1.	Աշխատանքի վարձատրություն և/կամ/ դրան հավասարեցված այլ վճարումներ
2.	Գրականության, արվեստի կամ գիտական աշխատանքի օգտագործման կամ օգտվելու իրավունքի համար ցանկացած հեղինակային իրավունքից, ցանկացած արտոնագրից, ապրանքային նշանից, նախագծից կամ մոդելից, պլանից, գաղտնի բանաձևից կամ գործընթացից, էլեկտրոնային հաշվողական մեքենաների և տվյալների բազայի համար ծրագրերի կամ արդյունաբերական, առևտրային, գիտական սարքավորումներ օգտագործելու կամ օգտվելու համար իրավունքի կամ արդյունաբերական,

ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐ	
	տեխնիկական, կազմակերպական, առևտրային, գիտական փորձի վերաբերյալ տեղեկություն տրամադրելու համար ստացվող հատուցումը (ռոյալթի) և հեղինակային վարձատրությունը.
3.	Ստացված փոխառությունները (վարկերը) կամ տրված փոխառությունների (վարկերի) ստացված տոկոսը և այլ հատուցումը.
4.	Շահաբաժիններ
5.	Խաղատներում կամ շահումներով խաղերում ստացած եկամուտները (շահումները)
6.	Մրցույթների կամ մրցությունների, ինչպես նաև վիճակախաղերի իրային կամ դրամական շահումները (մրցանակները).
7.	Նվիրատվության կամ օգնության կարգով ստացված գույքը, դրամական միջոցները (բացառությամբ աշխատանքի, ծառայության տեսքով ստացած)
8.	Ապահովագրական հատուցումները
9.	Գույքը (բացառությամբ դրամական միջոցների) օտարելուց ստացված եկամուտը
10.	Վարձակալության դիմաց ստացված վճարը կամ այլ հատուցումը
11.	Քաղաքացիաիրավական այլ պայմանագրերից ստացված եկամուտը
12.	Ձեռնարկատիրական գործունեությունից ստացված եկամուտը
13.	Ժառանգության կարգով ստացված գույքը (այդ թվում՝ դրամական միջոցները)
14.	Փոխառություններ (վարկեր)
15.	Միանվագ վճարները
16.	Գույքային իրավունքներից ստացված եկամուտը
17.	Այլ եկամուտները